

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

της

ΣΟΦΙΑΣ ΝΕΑΡΧΟΥ

Bachelor of Arts στον Ελληνικό Πολιτισμό

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

2014

Υποβληθείσα

σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων

για την απόκτηση του αυτοτελούς Μεταπτυχιακού Προγράμματος

MASTER OF ARTS στον Ελληνικό Πολιτισμό

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Μεταπτυχιακή διατριβή

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Δρ. Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

Εξεταστική Επιτροπή

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

Ανδρέας Αγαθοκλέους

Διοτίμα Παπαδή

Κοσμήτορας/Διευθυντής Προγράμματος

Διομήδης Μαρκουλής

Σύνθεση εξεταστικής Επιτροπής

Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου

Ανδρέας Αγαθοκλέους

Διοτίμα Παπαδή

Περίληψη

Στην πτυχιακή μου εργασία ασχολήθηκα με το συγκεκριμένο θέμα «Η τουρκική εισβολή μέσα από την κυπριακή ποίηση», γιατί θεωρώ ότι αυτός ο σταθμός της κυπριακής ιστορίας είναι ο σημαντικότερος απ' όλη την περίοδο βαναυσότητας που υπέστη η πατρίδα μας στην νεότερη αλλά και παλαιότερη ιστορία της. Σκοπός της μελέτης μου είναι να αναδειχθεί η βαρβαρότητα που υπέστησαν οι Κύπριοι την περίοδο της εισβολής και κατοχής, αλλά και να διαφανούν όλες οι πτυχές του πολέμου καθώς δεν επηρέασε μόνο σωματικά τον λαό αλλά και πνευματικά και ψυχικά.

Η βασική πηγή πληροφοριών για τη συγκεκριμένη εργασία είναι διάφορα βιβλία της κυπριακής ιστορίας αλλά και σχόλια ανθρώπων που ασχολήθηκαν με την κυπριακή ποίηση. Οι κύπριοι ποιητές μέσα από μια μεγάλη γκάμα ποιημάτων τους εξέφρασαν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για τα όσα επέφερε η τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Άλλοι θεώρησαν ορθότερα να ασχοληθούν με τα αίτια της εισβολής, άλλοι με τα αποτελέσματά της κι άλλοι με τα σημερινά θραύσματα που ακολουθούν τα κατάλοιπα της εισβολής.

Στη συγκεκριμένη μελέτη γίνεται αναφορά σε 10 ποιητές, οι οποίοι έγραψαν για την εισβολή και κατοχή. Μέσα από τα ποιήματά τους διακρίνει κανείς τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους αλλά και μια άλλη οπτική γωνία του θέματος. Άλλοι σχολιάζουν την καταστροφή της φύσης, άλλοι τις προηγούμενες ομορφιές της πατρίδας μας, άλλοι τον χαμό του κόσμου κι άλλοι τις συνέπειες που άφησε πίσω της η εισβολή σε ψυχικό και ψυχολογικό επίπεδο. Δείχνουν το ανθρώπινο στοιχείο και την τελική κατάληξη, είτε των ηρώων, είτε των «εχθρών» μέσα από περιγραφές προσώπων και καταστάσεων. Η πρώτη αντίδραση των ποιητών στα γεγονότα είναι ο θρήνος των ερειπίων, ο πόνος και η πίκρα για τη συμφορά που βρήκε τον τόπο.

Καταλήγοντας θέλω να τονίσω ότι η μελέτη μου αυτή σκοπεύει να αναδείξει την τραγικότητα της κατάστασης από τη μια αλλά και τις άγνωστες πτυχές του προβλήματος καθώς οι συνέπειες της εισβολής δεν είναι μόνο οι νεκροί και οι καταστροφές αλλά και οι ελλείψεις που παρατηρούνται στη συνέχεια, όπως π.χ. η απουσία ενός πατέρα από τον γάμο της κόρης του, από τη χαρά του παιδιού του. Είναι σημαντικό να αναγνωρίζει ο καθένας μας τους

ανακάλυτους δεσμούς της πατρίδας μας και να προσπαθεί να αναλογιστεί το μέγεθος της καταστροφής που συντελέστηκε το 1974 έστω κι αν δεν το έζησε.

Θέλω να πιστεύω, κι αυτό προσπαθώ να πετύχω και μέσα από τη μελέτη μου πώς όσα χρόνια κι αν περάσουν, ο κάθε Κύπριος πολίτης δεν θα ξεχάσει αυτό το τραγικό συμβάν για την πατρίδα και θα προσπαθεί να τιμά τους πεσόντες αλλά και να καταδικάζει τους υπαιτίους. Το ότι κάθε καλοκαίρι οι μνήμες επιστρέφουν στις μαύρες εκείνες μέρες του 1974, που σκόρπισαν στον τόπο μας την καταστροφή με τις χιλιάδες τους πρόσφυγες, νεκρούς και αγνοούμενους της κυπριακής τραγωδίας είναι ένα στοιχείο που δημιουργεί οδύνη και πόνο ανείπωτο αλλά και πληγές που παραμένουν ακόμη ανοικτές, όπως αυτές των συγγενών των αγνοουμένων μας. Χρέος όλων μας είναι να διαφυλάξουμε αυτή την ιστορική πραγματικότητα και να αντιληφθούμε πώς μόνο με ομόνοια και ομοψυχία μπορεί κανείς να πετύχει για τον τόπο του και να αποκρούσει το πάλαι ποτέ εχθρό.

Abstract

My dissertation is based on “The Turkish invasion through the Cypriot poetry”, because I believe that this part of Cyprus history is important as it reflects the cruelty that the Cypriot people suffered during the invasion. Thus, the purpose of my study is to reflect the cruelty that Cypriots suffered during the invasion and show all the aspects of the war, as it hadn’t affect the people only physically but spiritual and mentally as well.

The main resources of information regarding my dissertation are based on numerous books of the Cyprus history as well as from personal experience of people who had deal with the Cyprus poetry in relation to this issue. Within a large scale of poems, Cypriots poets expressed their thoughts and emotions of the impacts of the Turkish invasion in the island.

In my study, 10 different poets are being mentioned who wrote for the invasion and occupation. Within their poems the reader can easily distinguish the thoughts and concerns of the poets, and simultaneously having another scope of view. Some deal with the natural disaster, some others with the killing of innocent people, while others are dealing with the lost beauty of our country and the consequences that the invasion left behind in psychological field. The poems show the human together the ending of both sides’ (heroes and enemies) through the description of people and events. The main response of the poets has to do with the ruins, pain and suffering which has happened during the said period.

To conclude, I want to underline that the purpose of this study is to show the tragedy on the one side, and to reveal unknown aspects of the problem on the other. The consequences of the invasion are not only death and the physical disaster, but the luck that is being observed afterwards, for example the absence of the father from his daughter wedding, or from his child’ happiness. It is important to each and every one of us to recognize the powerful bond to our country, and at least try to imagine the dimension of the disaster which took place in 1974 even if he didn’t live then.

Πίνακας Περιεχομένων

Η τουρκική εισβολή μέσα από την κυπριακή ποίηση	
Εισαγωγή.....	11
Ιστορικό πλαίσιο	13
Κεφάλαιο 1: ΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΓΓΡΑΨΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ	17
1.1. Κώστας Μόντης	17
1.2. Κύπρος Χρυσάνθης.....	19
1.3. Παντελής Μηχανικός.....	20
1.4. Κυριάκος Χαραλαμπίδης	21
1.5. Μιχάλης Πασιαδής.....	23
1.6. Γ.Φ. Περίδης	24
1.7. Θεοδόσης Νικολάου.....	25
1.8. Κλαίρη Αγγελίδου.....	26
1.9. Πάνος Ιωαννίδης	26
1.10. Λεύκιος Ζαφειρίου	27
Κεφάλαιο 2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ	29
2.1. Της εισβολής, Κώστα Μόντη.....	29
2.2. Ονήσιλος, Παντελή Μηχανικού.....	31
2.3. Στα στέφανα της κόρης του, Κυριάκου Χαραλαμπίδη	36
2.4. Στερνός Λόγος, Κλαίρη Αγγελίδου.....	41
2.5. Σας περιμένουμε, Μιχάλη Πασιαρδή.....	44
2.6. Ένα τραγούδι για τον Ριμαχό, Παντελή Μηχανικού.....	46
2.7. Πενταδάκτυλος, Λεύκιου Ζαφειρίου	49
ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΠΙΛΟΓΟΣ.	51
Παραρτήματα.....	53
Βιβλιογραφία.....	61